

Rättvis handel

Att välja en Rättvisemärkt produkt är ett enkelt sätt att påverka världen på ett positivt sätt.

Varför är inte all handel rättvis?

Många producenter i utvecklingsländer har ofta lite resurser och har svårt att hävda sig på världsmarknaden. För att kunna sälja sina produkter tvingas de pressa sina priser, sänka kraven på arbetsförhållanden samt sälja via flera mellanhänder som själva tar en stor del av förtjänsten. Detta leder till att många inte får tillräckligt betalt för sitt arbete och därmed inte kan försörja sig själva, sin familj och utveckla sitt lokalsamhälle.

Vad är rättvis handel?

Med rättvis handel är fokus på utveckling av människan och lokalsamhället och att minska fattigdomen. Rättvis handel är inte bistånd – det är ett handelsamarbete mellan producenter, importörer, butiker och konsumenter, som präglas av öppenhet, ömsesidighet och respekt för alla parter. Rättvis betalning, goda arbetsförhållanden, långsiktighet, respekt för mänskliga rättigheter och för miljön möjliggör på sikt ekonomisk och social utveckling.

Regler inom rättvis handel

För att en vara ska vara rättvist handlad måste vissa regler eller kriterier uppfyllas. De viktigaste kriterierna är:

- goda arbetsförhållanden
- en skälig lön/betalning
- miljömedvetenhet
- långsiktiga och stabila handelsrelationer
- arbetet ska följa FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, FN:s barnkonvention och ILO:s grundläggande konventioner som handlar om rättigheter på arbetet
- arbete för jämställdhet mellan män och kvinnor.

Målet för rättvis handelsrörelsen är att de som odlar eller tillverkar varorna ska få en bättre ekonomisk och social situation och till exempel ha råd med sjukvård och skolgång för sina barn. Att kunna planera långsiktigt är då väldigt viktigt. Man investerar också i utbildning, sjukvård och miljöhänsyn i lokalsamhället.

Vad är skillnaden mellan rättvis handel och Rättvisemärkt?

Inom rättvis handelsrörelsen skiljer man på två olika typer av produkter, rättvist handlat och Rättvisemärkt. Dessa båda skiljer sig åt framförallt gällande kontrollsystem, varutyp och marknadsplats. Rättvist handlade produkter utgår från generella kriterier som är samma för alla varor. Rättvisemärkts kriterier, däremot, är specifika för varje varugrupp. Rättvist handlade varor har ingen märkning eller kontrollorgan. Istället kontrollerar importören att framtagna kriterierna efterlevs. Dessa produkter är oftast varor som har en mer komplicerad produktionskedja, till exempel hantverk. Rättvist handlade varor återfinns framförallt i Världsbutiker, medan Rättvisemärkt-varor har den konventionella detaljhandeln som främsta marknadsplats. Det är helt enkelt två olika system vilka båda verkar för en rättvis handel.

Hur fungerar det?

Kontrollen om en vara får vara Rättvisemärkt görs av en organisation som heter FLO, Fairtrade Labelling Organizations International. Om de godkänt får man använda loggan "Rättvisemärkt". De gör också återkommande kontroller för att se till att villkoren fortfarande är bra.

Informationen kommer från www.rattvisemarkt.se